

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznür BARTİN
Hakkari Milletvekili

Van'ın Başkale ilçesinde jandarma arama noktasında 10 dakika önce kimlik kontrolünün yapıldığını söyleyerek duruma itiraz eden Hikmet Çapraz isimli yurttaşın 5 asker tarafından zorla kelepçelenerek, darp edildiğine ilişkin iddialar basın aracılığı ile kamuoyuna yansımıştır. Hakkari'nin Yüksekova ilçesinden Van'a hastaneye giden 47 yaşındaki Hikmet Çapraz'ın olduğu minibüs Van'ın Başkale ilçesi Albayrak Karakolu'ndaki arama noktasında durdurulmuş, Çapraz'ın daha 10 dakika önce yine bir arama noktasında kimlik kontrolünün yapıldığını söylemesi üzerine araçtan indirilerek darp edildiği iddia edilmiştir. Araçtan indirilen Çapraz, 5 asker tarafından yere yatırılarak zorla kelepçelendiği ve darp edildiği yurttaşlar tarafından çekilen görüntülerde de mevcuttur. Karakola götürülen Hikmet Çapraz burada bir süre bekletildikten sonra serbest bırakılmıştır.

Çapraz, basına verdiği demeçte "Bizim hastane randevumuz vardı. Yüksekova'dan (Gever) Başkale'ye (Elbak) kadar iki üç yerde bize arama yaptılar ve kimlik sordular. Ben de '100 metre önce aramadan geçtik' diye itiraz ettim. Sonra beni araçtan indirdiler. Beni, kameranın olmadığı alana götürdüler. Soyunmamı istediler ben de yapmayınca beni darp ettiler. 5 asker beni yere yatırdı ve kelepçelediler. Daha sonra içeri götürdüler. Böylesi bir süreçte yapılanın tahrik edici olduğunu söyledim. Daha sonra beni bıraktılar." şeklinde beyanda bulunmuştur. Söz konusu olayda Anayasa'nın 17. ve 19. Maddeleri ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. ve 5. Maddelerine aykırı şekilde kolluk kuvvetlerinin kişisel özgürlük, işkence ve kötü muamele yasağı ve orantısız güç kullanımı gibi alanlarda ciddi hak ihlali yarattığını göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. Olaya ilişkin ilgili kişilerin ve görgü tanıklarının ifadelerine başvurulmuş mudur?
2. Bakanlığınız tarafından zor kullanarak çıplak arama dayattığı iddia edilen, kişiyi hüviyetinden yoksun bırakan kolluk kuvvetleri hakkında açılmış herhangi bir idari veya disiplin soruşturması bulunmakta mıdır?
3. Söz konusu kötü muamele, işkence ve çıplak arama iddiasına ilişkin hukuki sürecin daha şeffaf ve denetlenebilir hale gelmesi için Bakanlığınızca hangi adımlar atılacaktır?
4. Aynı yol güzergahı üzerinde kısa mesafelerde yurttaşların sık sık Genel Bilgi Toplama (GBT) aramasına tabi tutulmasının gerekçesi nedir?
5. Güvenlik güçlerinin kişisel özgürlükleri ihlal etmeden görevlerini yerine getirmesine ilişkin gerekli eğitimlerin verilmesi ve benzeri vakalarda denetim mekanizmalarının güçlendirilmesine dair Bakanlığınızca yürütülen çalışmalar nelerdir?
6. Son 5 yılda Van ve Hakkari illerinde kolluk güçlerinin kötü muamele veya orantısız güç kullanımı nedeniyle haklarında soruşturma başlatılan kolluk kuvveti sayısı kaçtır?
7. Bu soruşturmaların kaçında ceza veya disiplin yaptırımını uygulanmıştır?
8. GBT ve kimlik kontrolü uygulamaları sırasında yurttaşların keyfî muameleye uğramaması için yeni bir yönerge veya yönetmelik hazırlanmasına ilişkin Bakanlığınızın bir planlaması bulunmakta mıdır?
9. Kolluk güçlerinin yurttaşlara yönelik “çıplak arama” iddiaları gibi insan haklarına aykırı uygulamalarına dair mevcut mevzuatın yeniden düzenlenmesine ilişkin bir planlamanız bulunmakta mıdır?